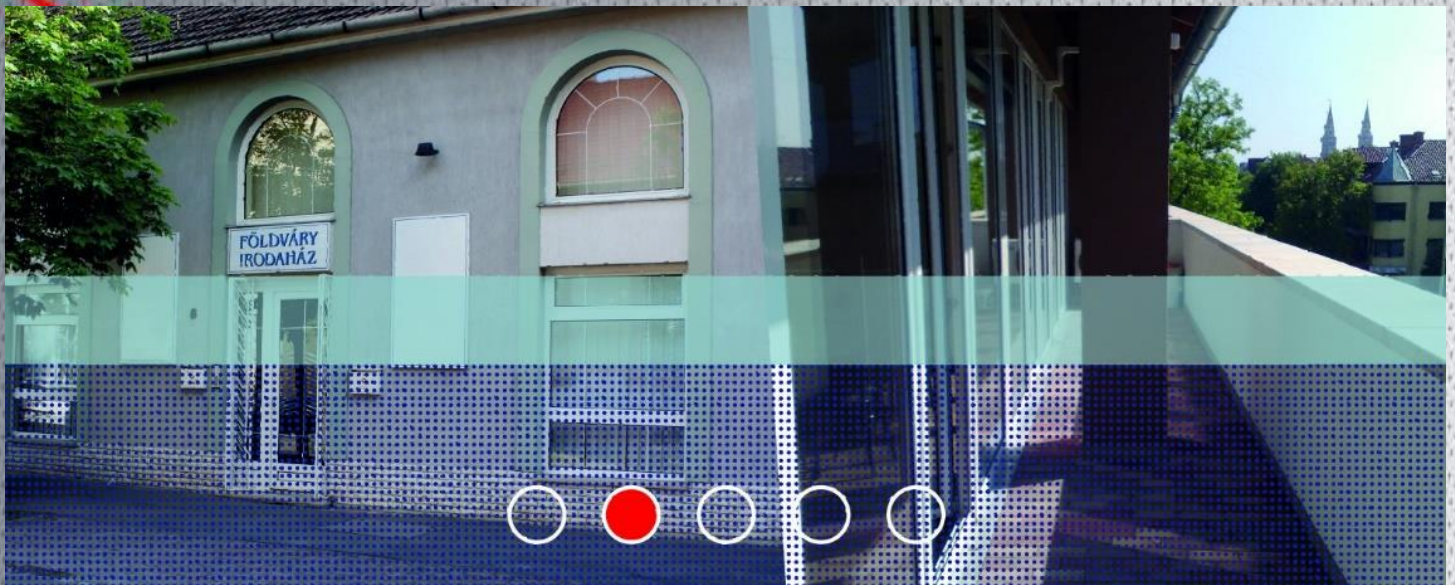

Alapítva 2000-ben

„Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz 2021-2027” rövid összefoglaló dokumentuma

 IR Intelligens Régió®
Üzleti Kommunikációs Kft

IR Intelligens Régió® Üzleti Kommunikációs Kft.

6725 Szeged, Szentháromság u. 49/a

06-62-444-188, www.intelligensregio.hu, e-mail: info@intelligensregio.hu

Akkreditált tanácsadó vállalat (ROP-VTSA-2012-1135)

Tartalom

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz 2021-2027	1
1. VERSENYKÉPES MEGYE	2
2. KLÍMABARÁT MEGYE	14
3. TERÜLETI HUMÁN FEJLESZTÉSEK	15

Operatív Program neve:	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz 2021-2027
TOP Plusz funkciója, fő céljai	<p>A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának területi alapú fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. A program elsődlegesen a helyi önkormányzati fejlesztéseket finanszírozza, és szerepet vállal a kiemelt térségek fejlesztésében és az elmaradott térségek felzárkózásának támogatásában is.</p> <p>Érintett régiók és megyék: A program az ország teljes területét lefedi, valamennyi megyének és a fővárosnak biztosít fejlesztési forrást:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kevésbé fejlett régiók (1-3. prioritás): Dél-Dunántúl, Dél-Alföld, Észak-Alföld, Észak-Magyarország, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl, Pest, kiemelten a legkevésbé fejlett régiók (DD, ÉA, ÉM) • fejlett régió (4-5. prioritás): Budapest <p>Az operatív program célja a régiók és megyék fejlettségi pozíciójának javítása, a legkevésbé fejlett megyék és elmaradott térségek területi fejlesztése a kedvezőbb helyzetű térségek pozíciójának erősítése mellett, ennek keretében térségi és helyi fejlesztések:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a gazdaságélénkítés, munkahelymegőrzés és munkahelyteremtés érdekében, • a települések élhetőségének javítása, a város-vidék különbségek csökkentése érdekében • a térségek és települések népességmegtartó képességének erősítése, családvédelem, életminőség javítása érdekében.
TOP Plusz kedvezményezetti köre	<p>Elsősorban a helyi önkormányzatok és intézményeik, önkormányzati tulajdonú gazdasági szervezeteik</p> <ul style="list-style-type: none"> • emellett intézkedéstől függően: <ul style="list-style-type: none"> • térségi fejlesztési tanácsok, területfejlesztési önkormányzati társulások; • állami szervezetek és többségi állami tulajdonú gazdasági szervezetek; • civil szervezetek, nonprofit szervezetek, egyház, közalapítvány

<p>Prioritási tengelyek</p>	<p>TOP Plusz prioritások :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. VERSENYKÉPES MEGYE 2. KLÍMABARÁT MEGYE 3. TERÜLETI HUMÁN FEJLESZTÉSEK 4. BUDAPEST INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSEK 5. BUDAPEST HUMÁN FEJLESZTÉSEK
<p>1.Prioritás: Versenyképes megye</p>	<p>1. VERSENYKÉPES MEGYE</p> <p>A TOP Plusz megyei prioritása a kevésbé fejlett régiókban megyei integrált területi programok keretében nyújt támogatást integrált terület- és településfejlesztési tartalommal, erősítve a gazdaságélénkítést és népességmegtartást biztosító térségi és települési feltételeket, hozzájárulva a területi egyenlőtlenségek csökkentéséhez, amelynek része a hátrányos helyzetű térségek (Korm. rendelet alapján komplex programmal fejlesztendő járások és a felzárkózó települések programban résztvevő települések) területi programmal történő felzárkóztatása, a kiegyenlített térségi fejlődés feltételeinek biztosítása.</p> <p><i>Intézkedési tartalom, főbb beavatkozási tématerületek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Helyi gazdaságfejlesztés • Településfejlesztés, települési szolgáltatások • Helyi és térségi közszolgáltatások • Fenntartható városfejlesztés <p><i>Főbb kedvezményezettek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • elsősorban helyi önkormányzatok és intézményeik, többségi tulajdonú önkormányzati gazdasági szervezetek • emellett intézkedéstől függően állami szervezetek és többségi állami tulajdonú gazdasági szervezetek, • társadalmi vállalkozások, civil szervezetek, nonprofit szervezetek, egyház, közalapítvány, • térségi fejlesztési tanácsok, területfejlesztési önkormányzati társulások

1.1. Helyi gazdaságfejlesztés

A TOP Plusz a gazdaságélénkítést és foglalkoztatás-ösztönzést önkormányzati és helyi fejlesztésekkel ösztönzi, az alábbi intézkedési területeken, integrált megközelítésben:

Helyi gazdaságfejlesztési infrastruktúra és szolgáltatások

E fejlesztéseken keresztül növekszik az üzleti infrastruktúrát igénybe vevő kkv-k száma, a gazdasági aktivitás, illetve a vállalkozások jobb minőségű és szélesebb körű szolgáltatásokat vehetnek majd igénybe, így nő a versenyképességük, ezáltal pedig növekszik a foglalkoztatottság. Az elmaradott térségekben és településeken a fejlődés beindítását segítő hely-alapú gazdaságfejlesztési kezdeményezések és munkaerő-piaci szolgáltatások.

Beavatkozási területek:

- Többségi önkormányzati és állami tulajdonban lévő üzleti infrastruktúra, köztük iparterületek, ipari parkok, technológiai parkok, inkubátorházak, innovációs központok, logisztikai központok fejlesztése, kiemelten szolgáltatás-fejlesztés; meglévő kapacitások és szolgáltatások minőségi fejlesztése, a még szükséges infrastrukturális háttér kiépítése, indokolt esetekben új üzleti infrastruktúra kialakítása;
- Barnamezős területek ipari, gazdasági funkcióval történő hasznosítása;
- Gazdasági övezetek, iparterületek feltáráshoz és fejlesztéséhez kapcsolódó vonalas infrastruktúrák fejlesztése;
- Üzleti infrastrukturális beruházások kihasználtságát biztosító, a befektetés-ösztönző, a vállalkozások és gazdasági tevékenységek vonzását, bővítését célzó, a betelepülő és már a településen, térségben működő vállalkozások együttműködését, piacra jutását segítő, az önkormányzatok által szervezett, koordinált helyi szolgáltatások, gazdaságszervezési tevékenységek térségi és helyi gazdaságfejlesztési programokba illeszkedve, összhangban a helyi foglalkoztatási programokkal. Befektetés- és beruházás ösztönzési akciók, a vállalkozásokat, kiemelten a kisvállalkozásokat, köztük az induló vállalkozásokat segítő, a helyi termékek menedzsmentjéhez, piacra jutásához kapcsolódó programok;
- Vidéki gazdaság üzleti infrastrukturális háttérének támogatása az agrár-vidékfejlesztési támogatásokat kiegészítve, pl. agrár-vidékfejlesztési tevékenységekhez kapcsolódó önkormányzati infrastruktúra és szolgáltatások (pl. önkormányzatok közétkeztetési feladataihoz szükséges infrastruktúra és eszköz), helyi piacszervezéshez, helyi termék-előállításához, mezőgazdasági termékek térségi piacra jutását elősegítő tevékenységekhez (ún. „post harvest manipuláció” jellegű tevékenységek, pl. tárolás, hűtés, válogatás, mosás, csomagolás) kapcsolódó önkormányzati többségi tulajdonú agrárlogisztikai infrastruktúra.

Térségi és települési felzárkózást segítő helyi gazdaságfejlesztési beavatkozások az elmaradott térségekben és felzárkózó településeken, ennek keretében a fentiekén túl

- társadalmi vállalkozások, elsődlegesen a helyi önkormányzat tagságával rendelkező szociális szövetkezetek a helyi adottságokhoz igazodó termelő, feldolgozó, szolgáltató vállalkozási tevékenységének támogatása; meglévő közfoglalkoztatási termelő kapacitások fejlesztése;
- önkormányzatok helyi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységei, önkormányzati gazdasági szervezetek gazdasági tevékenységeinek fejlesztése (telephely, eszköz, termékek, szolgáltatások) a helyi foglalkoztatás-bővítés céljából.

Helyi gazdasághoz kapcsolódó térségi és helyi közlekedési infrastruktúra

A helyi gazdasághoz, a települések és a települési üzleti infrastruktúra, gazdasági területek elérhetőségét, a logisztikát és a munkavállalók mobilitását támogató térségi és helyi közlekedési infrastruktúra fejlesztése. Cél az elérhetőség javítása, ezen belül is a vidéki

térségekből a gazdasági központokba irányuló - jellemzően alacsonyabb rendű - utak felújítása és fejlesztése, annak érdekében, hogy a kisebb települések munkavállalói számára a betelepülő vállalkozások és a fejlesztett üzleti infrastruktúra, így a munkaerőpiaci vonzásközpontok (gazdasági övezetek, iparterületek) elérhetővé váljanak, a vállalkozások pedig megfelelő mértékben találjanak munkavállalókat.

A közutak tervezése, fejlesztése során úgy kell eljárni, hogy a biztonságos közlekedési feltételek valamennyi, a közúton közlekedni jogosult számára biztosítottak legyenek. Ezért a gyalogos, kerékpáros és a közösségi közlekedési módok biztonságos közlekedési feltételeinek a fejlesztését is tervezni szükséges. Az egyes közlekedési módok tervezésének az elhagyása akkor lehetséges, ha a beruházásnak ilyen közlekedési mód felülete vagy útvonala egyértelműen nem a része.

Beavatkozási területek:

- TEN-T hálózaton kívüli, alacsonyabb rendű kül- és belterületi utak (4-5 számjegyű utak) felújítása és fejlesztése, köztük határ menti, határátkelőhöz vezető alsóbbrendű utak felújítása és fejlesztése.
- Települési gazdasági területek, üzleti infrastruktúra elérhetőségét biztosító utak, közlekedési szolgáltatások fejlesztése, kapcsolatok biztosítása.

Helyi és térségi turisztikai fejlesztések

Térségi és helyi turisztikai fejlesztések, amelyek helyi és térségi jelentőségűek, nem tagjai országos vagy nemzetközi hálózatoknak, de a térségben, illetve helyben a tartózkodási időt hosszabbító lehetőséget jelentenek, ezáltal közvetett módon helyi-térségi foglalkoztatás-bővítési potenciállal bírnak. A cél olyan térségi szintű, turisztikai termékcsomagok és tematikus turisztikai fejlesztések támogatása, amelyekkel a megyei szintű turisztikai vonzerő-elemekre épülő, koordinált fejlesztések valósíthatóak meg. Elsődleges szempont a tematikusan és térségileg integrált, több elemű turisztikai fejlesztési projektsomagok támogatása. A fejlesztéseknek az infrastrukturális és szolgáltatói oldalon tapasztalható hiányosságok felszámolására és a komplex élményszerzés biztosítására kell összpontosítani, figyelembe véve a szezonális ingadozások mérséklését, mely jelentős hatással bír a turisztikai ágazathoz kapcsolódó állandó munkahelyek mennyiségi növekedésére. A helyi, térségi adottságokra, vonzerőkre épülő turizmus fejlesztése a turisztikai kínálat minőségének javításával és a turisztikai célú költés növekedésén keresztül élénkíti a helyi gazdaságot.

Beavatkozási területek:

- Helyi, térségi jelentőségű, turisztikai vonzerőt képező kulturális, épített, természeti örökség turisztikai hasznosítása, fejlesztése,
- Aktív- és ökoturisztikai fejlesztések, ennek keretében:
- vízitúrázás, többek közt vízitúra megállóhelyek számának növelése, egységes arculattal, marketinggel, kombinált szolgáltatás- és programcsomagok;
- természetjárás, többek közt útvonalak, kapcsolódó szolgáltatások minőségének javítása, kiránduló központok, turistaházak, kilátók fejlesztése;
- kerékpározás, többek közt kerékpáros útvonalak, nevesített kerékpáros turisztikai térségek infrastruktúra és szolgáltatásfejlesztése;

1.2. Településfejlesztés, települési szolgáltatások

Élhető települések – integrált településfejlesztést beavatkozások

A beavatkozási terület integrált módon támogat olyan infrastruktúra-fejlesztéseket, melyek a TOP Plusz gazdaságfejlesztési céljaihoz és a lakosság, kiemelten a fiatalok helyben maradásához járulnak hozzá, egyúttal a települések általános környezeti állapotát javítják. Ezzel a fenntartható fejlődés helyi feltételeinek biztosítása, hozzájárulva a fenntartható települési térszerkezet kialakulásához. A fejlesztések valamennyi település számára biztosítanak a településfejlesztési forrásokat. Fontos elem a várostérségi megközelítés, szempont a város-vidék kapcsolatrendszer és együttműködés erősítése. A beavatkozásokban

szempont az elmaradott térségek és települések települési infrastruktúrájának összehangolt fejlesztésekkel.

Főbb beavatkozási területek:

- Integrált településfejlesztési beavatkozások;
- Barnamezős területek és rozsdaovezetek rehabilitációja, az ehhez szükséges kármentesítéssel;
- Települések, városközpontok gazdasági funkcióinak erősítése, újjáélesztése, pl. kereskedelmi-szolgáltatói terek revitalizálása;
- Települési közterületek családbarát és környezettudatos, klímabarát megújítása a slow city ~ lassú város” megközelítéssel összhangban;
- Családok és fiatalok szabadidő hasznos eltöltését segítő rekreációs övezetek, városi közösségi kertek, közösségi terek kialakítása;
- Fenntartható közlekedésfejlesztési intézkedések megvalósítása

Az alábbi beavatkozások integrált településfejlesztési keretben valósulnak meg:

Helyi közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások

A támogatás célja a fenntartható közlekedés feltételeit megteremtő és erősítő közlekedésfejlesztési intézkedések megvalósítása, összehangoltan a településfejlesztési beavatkozásokkal.

Beavatkozási területek:

- Belterületi önkormányzati utak, főképp gyűjtőutak (kivéve mezőgazdasági és erdészeti utak) burkolatának és alépítményeinek felújítása, korszerűsítése, építése;
- Kerékpározható útvonalak kialakítása, a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása, kerékpárosbarát fejlesztések, környezetbarát közlekedési módok elterjesztése településeken és települések között;
- Gyalogos és helyi kisléptékű közösségi közlekedés támogatása (pl.: buszöblök, megállóhelyek, váróhelyiségek, esőbeálló, autóbusz fordulók kialakítása, felújítása, fejlesztése, buszsávok kialakítása), valamint a közúti közösségi közlekedéshez kapcsolódó intermodális kapcsolatok, decentrumok, átszállási pontok fejlesztése, az utazási láncok egyes elemeinek a kiépítése. A különböző közlekedési módok összekapcsolása esetében kizárólag a kötöttpályát nem érintő intermodális csomópontok fejlesztése támogatható (pl.: autóbusz-pályaudvarok, forgalmi épületek);
- Közlekedésbiztonság fokozását szolgáló beruházások megvalósítása. A közlekedésbiztonsági célú fejlesztések elsősorban

a közúti biztonsági audit alapján valósulnának meg (főképp a közúti baleseti gócpontok biztonsági felülvizsgálatának alapján szükséges közlekedésbiztonsági fejlesztések értendők ez alatt, mint pl.: gyalogátkelőhelyek kialakítása, csomópontok forgalomlassító és csillapító átépítése stb.);

- Községi közlekedés térnyerését szolgáló beruházások megvalósítása;
- Fenntartható városi/járási közlekedési/mobilitási tervek kidolgozása, meglévők felülvizsgálata és szemléletformálási elemek megvalósítása;
- Térségi felzárkózáshoz kapcsolódó fenti települési infrastruktúra fejlesztése.

IKT és okos település fejlesztések

A beavatkozások célja az okos települések kialakításának támogatása, a kapcsolódó okos fejlesztések elterjesztése integrált területi és települési fejlesztési koncepciókra és programokra alapozva a települések nemzetközi versenyképessége, a népesség megtartása, a helyi közösségek erősítése, valamint a fenntartható, klíma- és környezetbarát településfejlesztés és településüzemeltetés elősegítése érdekében összekapcsolva a prioritás tematikus intézkedéseivel. Az infokommunikációs fejlesztések mellett az intézkedés részeként kulcsfontosságú az önkormányzatok és a polgárok felkészítése az okos, illetve digitális megoldások alkalmazására. Főbb célcsoportok a kevésbé fejlett régiókban a településen élő lakosság és a települési önkormányzatok és az önkormányzati tulajdonú vállalkozások, valamint a helyi gazdasági szereplők. Főbb kedvezményezettek: önkormányzatok, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, térségi szövetségek, térségi közszolgáltatók.

Beavatkozási területek:

- Térségi hálózatba szervezett okos közösségi pontok kialakítása a kistérségi központokban a településen élők digitális felzárkózását elősegítve;
- Településüzemeltetést támogató valós idejű települési monitoring rendszerek, okoshálózatok (pl. intelligens/okos elektromos hálózat) kialakítása, nagyvárosi parkolással kapcsolatos „smart city” fejlesztések;
- Okos megoldásokon alapuló közterületfejlesztések (pl. komplex zöldfelület fenntartást támogató rendszerek kiépítés: szenzor, automatizált öntözésirányítás);
- Községi megosztott erőforrásokon alapuló gazdaság („sharedeconomy”) fejlesztések települési infrastruktúrájának megteremtése;
- Önkormányzatok felkészítését, az okos város/település fejlesztések átgondolt, megalapozott, a helyi igényeknek megfelelő

megvalósítása érdekében az okos város termékek és fejlesztések minőségbiztosításának és kapcsolódó projektmenedzsmentjének támogatása (Okos Város Piac tér infokommunikációs platform), valamint okos város/település/térség stratégia/fejlesztési program kidolgozása;

- Térségi felzárkózáshoz kapcsolódó fenti települési infrastruktúra fejlesztése.

Barnamezős rehabilitáció, rozsdáövezetek fejlesztése

A barnamezős területek újrahasznosítása révén az egyes települések, kiemelten a városok az extenzív növekedés helyett belső területeik intenzívebb használatára törekedhetnek, kihasználva az adott területek településszerkezeti helyzetéből fakadó területi fejlesztési

potenciált. A tervezett fejlesztések elsődleges eredménye kell legyen, hogy országos szinten csökkenjen a barnamezős területek kiterjedése. Főképp azok a beruházások preferáltak, amelyek keretében a jelenleg még barnamezős területek új – zöldterületi-rekreációs, közösségi és kulturális – funkcióval gazdagodnak. A főbb célcsoportok közé tartoznak az érintett területek önkormányzatai, helyi vállalkozásai. A kedvezményezett közé a helyi önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak tartoznak.

Főbb beavatkozási területek:

- kiemelten a barnamezős területek rehabilitációja, új funkciókkal (közösségi, kulturális, zöldterületi stb.),
- a rozsdáövezetek funkcióváltó (pl. család- és klímabarát módon megújuló) rehabilitációja, beleértve az épületállomány megújítását, hasznosítását.

Helyi (települési) zöld és kék infrastruktúra fejlesztése, klíma-alkalmazkodás, helyi környezetvédelmi infrastruktúra és körforgásos gazdaság

A beavatkozás integrált módon, okos megoldásokra alapozva a települési, helyi zöld és kék infrastruktúra fenntartható fejlesztését támogatja, egyaránt célozva a környezeti minőség javítását, a zöldfelületek növelését, a helyi természeti erőforrások fenntartható hasznosítását és megőrzését, valamint a fenntartható települési önkormányzati gazdálkodást. Főbb kedvezményezettek közé a helyi önkormányzatok és intézmények, állami tulajdonban lévő vizek és vízellátási-műhelyek vagyonkezelő vízügyi igazgatósági szerve, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak tartoznak.

Beavatkozási területek:

- Települési, belterületi zöld és kék infrastruktúra fejlesztése, ennek keretében települési zöldfelületek megújítása, bővítése, klímavédelemhez kapcsolódó zöldfejlesztések;
- Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések;
- Körforgásos gazdaság ösztönzése keretében fenntartható hulladékgazdálkodáshoz, hulladékhasznosításhoz kapcsolódó önkormányzati tevékenységek, önkormányzati hulladéklerakók rekultivációja, illegális hulladéklerakók felszámolása;
- Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések, köztük fenntartható belterületi csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztése, ennek keretében vízkár elhárítási és vízvisszatartási célú tározók fejlesztése, rekonstrukciójára, a csapadékvíz elvezető rendszerek védelmi töltéseinek lokális fejlesztése, rekonstrukciója, a belterületet veszélyeztető vízfolyások lokális vízkár elhárítási fejlesztései;
- Fenti infrastrukturális fejlesztésekhez kapcsolódó környezettudatos szemléletmód terjedését szolgáló helyi szemléletformáló akciók és képzések;
- Térségi felzárkózáshoz kapcsolódó fenti települési infrastruktúra fejlesztése.

Helyi közösségi és kulturális, helyi sport és szabadidős terek és szolgáltatások

A beavatkozás – építve az előző programidőszakban támogatott városi közösségvezérelt helyi fejlesztési akciócsoportok tevékenységére is – lehetőséget ad a helyi társadalom összetartozásának erősítése és közvetetten a helyi gazdasági fellendülése érdekében. a települési közösségi és kulturális terek, infrastruktúra, szolgáltatások és programok fejlesztésére, kínálatuk bővítésére. A területi közösségi szolgáltatást biztosító városi kulturális intézmények innovatív módon történő felújítása, illetve eszközfejlesztése lehetőség szerint célcsoport specifikusan valósítható meg.

Beavatkozási területek:

- Közösségi és kulturális tereinek fizikai rehabilitációja, ill. (tovább)fejlesztése;
- Fentiek keretében közösségi terek infrastrukturális felújítása, bővítése, eszközfejlesztés, kreatív, új szolgáltatások és programok befogadására alkalmas térré alakítása, beleértve az önkormányzati, nonprofit és egyházi tulajdonú közösségi tereket is;
- Közterek „közösségi tér funkcióinak” bővítése, melynek részei a helyi kultúra, hagyományok, illetve egyéb, a helyi közösség által szervezett rendezvények lebonyolítására alkalmas térrészek kialakítása, fejlesztése, kapcsolódó eszközbeszerzések támogatása;
- Helyi sport- és szabadidős infrastruktúra fejlesztése, pl. helyi sportcélú infrastruktúra-fejlesztések, diáksport táborhelyszínek kialakítása, honvédelmi sportközpontok fejlesztése, felsőoktatási sport alapinfrastruktúrájának

- kialakítása;
- Térségi felzárkózáshoz kapcsolódó fenti települési infrastruktúra fejlesztése.

Szociális célú városrehabilitáció

Az intézkedés célja a leszakadó vagy leszakadással fenyegetett városrészekben koncentráltan megnyilvánuló társadalmi-fizikai-gazdasági problémák komplex módon való kezelése a területen élők társadalmi integrációjának elősegítésének érdekében. Integrált szociális jellegű

városrehabilitációt azokban a városrészekben kell elsősorban megvalósítani, ahol a kedvezőtlen demográfiai helyzet, az alacsony iskolázottság, az alacsony gazdasági aktivitás, a tartós munkanélküliség magas szintje, a hátrányos helyzet, az erősen leromlott környezet ezt indokolja. A komplex programokat integrált módon szükséges tervezni és megvalósítani az érintettek (az akcióterületen élő lakosság) bevonásával, illetve az összes releváns szervezet (közsféra intézményei, civil és egyházi szervezetek) partnerségében.

A szociális városrehabilitációs beavatkozások egyrészt a hátrányos helyzetű lakosság számára célzott közszolgáltatások jobb elérhetőségének feltételeit kívánják megteremteni, másrészt az épített környezet fejlesztése által a cél az életkörülmények javítása, a felzárkóztatást és beilleszkedést segítő közösségi funkciók és alapvető infrastrukturális igények kielégítése és megteremtése. A leromlott területek esetében kiemelten fontos az érintett lakosság társadalmi kohéziójának erősítése is.

Beavatkozási területek:

- Érintett, települési szövetbe ágyazott városrészek meglévő funkcióinak bővítése, fejlesztése, új gazdasági, szociális, közösségi és közterületi funkciók kialakítása, valamint szükséges esetben a településtesttől elkülönült telepek felszámolása és az ott élők integrációja;
- Közösségformálást erősítő terek, létesítmények fejlesztése, beleértve új közösségi funkciók létrehozását, meglévők megerősítését;
- Kiemelt figyelmet kap a lakhatási biztonság növelése, valamint a lakhatási körülmények infrastrukturális feltételeinek a javítása.
- Felzárkózó települések programba bevont városok szociális városrehabilitációs beavatkozásai.

1.3. Helyi és térségi közszolgáltatások

A TOP Plusz a helyi felelősség körébe tartozó fejlesztéseket támogatja, amelyek a helyi önkormányzatok által ellátandó feladatokhoz kapcsolódnak és a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférését, annak javítását szolgálják. A társadalmi összetartozás erősítése érdekében a TOP Plusz egyik kiemelt célja a helyi szinten elérhető, költséghatékony, fenntartható és magas színvonalú önkormányzati közszolgáltatások biztosítása, kiemelten a gyermekjóléti alapellátás és az óvodai ellátás, a köznevelés, az egészségügyi és a szociális alapellátás területén megteremtve a szolgáltatásnyújtás megfelelő infrastrukturális feltételeit.

Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése

A gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, mini bölcsőde, családi bölcsőde), óvodai ellátáshoz való hozzáférés és a köznevelés infrastrukturális feltételeinek javítását és a szolgáltatások minőségének fejlesztését szolgáló intézkedés fő célja a kisgyermeket nevelők munkavállalásának támogatása, a családok segítése, valamint a minőségi, befogadó nevelés-oktatáshoz való hozzáférés további erősítése és az iskolarendszer hátránykompenzáló hatásának növelése.

Beavatkozási területek:

- Meglévő bölcsődei intézmények, szolgáltatások fejlesztése és új férőhelyek létrehozása;
- Elavult óvodai infrastruktúra fejlesztése, indokolt esetben új férőhely kialakítása;
- A gyermeki személyiség kibontakozását segítő pedagógiai/kisgyermeknevelői tevékenységek megszervezéséhez, végrehajtásához szükséges tárgyi eszközök fejlesztése, új eszközök beszerzésével.
- Fiatalok integrációjának elősegítését, valamint aktivitásuk és társadalmi kohéziójuk növelését szolgáló élménypedagógiai és a fizikai aktivitásra építő programok infrastrukturális hátterének kialakítása;
- Köznevelési intézmények, iskolák infrastrukturális fejlesztése, beleértve kapcsolódó, a pedagógusi munka ellátásához szükséges tárgyi eszközök beszerzése, fejlesztése;
- Térségi felzárkózáshoz kapcsolódó fenti helyi közszolgáltatások fejlesztése.

Egészségügyi alapellátás, önkormányzati járóbeteg-szakellátás, prehospitális sürgősségi ellátás és egészségfejlesztési infrastruktúra

A beavatkozás az egészségügyi alapellátás, az önkormányzati egészségügyi járóbeteg-szakellátást nyújtó intézmények, valamint a kizárólagos önkormányzati tulajdonban álló épületekben működő mentőállomások infrastruktúra fejlesztésére nyújt támogatást. Célja a szolgáltatások színvonalának és a munkafeltételek minőségének javítása korszerű infrastruktúra-fejlesztéssel

és eszközbeszerzéssel, annak érdekében, hogy az érintett településeken, minden lakos számára hozzáférhetővé váljanak a megfelelő infrastrukturális ellátottsággal rendelkező egészségügyi intézmények szolgáltatásai; figyelembe véve a környezettudatos gondolkodásmódot, a környezetbarát technológiák és anyagok alkalmazását.

Beavatkozási területek:

- Helyi önkormányzatok egészségügyi alapellátási szolgáltatásának helyet adó épületek korszerűsítése, felújítása, átalakítása, bővítése, indokolt esetben új létesítése; ingatlankiváltás, funkciójukat veszített épületek hasznosítása, funkcióváltás; telekhatáron belüli terület-rendezés, parkosítás, udvarfelújítás; szolgálati lakás felújítása, átalakítása, bővítése, új építése; gépjármű(vek) tárolására garázs/tároló építése, felújítása; egészségfejlesztés infrastrukturális feltételeinek fejlesztése.
- Egészségügyi alapellátások biztosításához szükséges eszközök beszerzése.
- Az önkormányzati fenntartású intézmények járóbeteg-szakellátásának infrastruktúra fejlesztése és eszközbeszerzése;
- Prehospitális sürgősségi ellátás keretében a kizárólagos önkormányzati tulajdonban lévő mentőállomások épületeinek infrastruktúra fejlesztése;
- Fenti közszolgáltatások térségi felzárkózáshoz kapcsolódó fejlesztése.

Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások

A beavatkozás a társadalmi leszakadás mérséklése érdekében, a családokról, gyerekekről, fogyatékosokról, az időskorúakról, szenvedélybetegekről, és hajléktalan emberekről gondoskodó szociális alapellátások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális feltételeinek fejlesztését támogatja.

Beavatkozási területek:

- Családokról, gyerekekről, fogyatékosokról, az időskorúakról, szenvedélybetegekről, és hajléktalan emberekről gondoskodó szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális feltételeinek fejlesztése, eszközbeszerzése;
- Nappali szociális ellátások (idősek, fogyatékkal élők, hajléktalan, szenvedélybeteg és pszichiátriai beteg személyek nappali ellátása), a családsegítés, gyermekjóléti szolgálat fejlesztése esetében a minőségi fejlesztés mellett cél a férőhelyek bővítése új intézmények létesítésével, illetve a már működő szolgáltatások férőhelyeinek helyt adó épület bővítésével, átépítésével, felújításával, korszerűsítésével, indokolt esetben új építéssel, ingatlankiváltással, funkciójukat veszített épületek hasznosításával, funkcióváltással;
- A gyermekek átmeneti gondozása keretében a családok átmeneti otthonának és gyermekek átmeneti otthonának

- infrastruktúra fejlesztése és eszközbeszerzése.
- Fenti közszolgáltatások térségi felzárkózáshoz kapcsolódó fejlesztése.

FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉS

Az intézkedés az ERFA rendelet 9. cikk szerinti Fenntartható városfejlesztést támogatja a megyei integrált területi programokban kiválasztott városokban (indikatíván 20-60 város), helyi városfejlesztési stratégia alapján, egyéb területi eszköz formájában.

Az intézkedés a megyei integrált területi programok keretében, azokhoz kapcsolódva valósul meg, a városok kiválasztása a megyei önkormányzatok bevonásával történik, az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióhoz és a megyei területfejlesztési koncepcióhoz és programhoz illeszkedve.

Tematikai fókusz:

A tényleges tematikai fókusz a megyei ITP és a helyi városfejlesztési stratégiák tervezése során alakítható ki.

- Teljes TOP Plusz megyei tematika lehetősége, integrált megközelítésben, kiemelten:
- Klíma, zöld- és kék infrastruktúra
- Digitális átállást támogató okos város és IKT fejlesztések
- Városi közlekedés és közösségi terek, funkciók
- Városi és várostérségi szolgáltatások
- Városi helyi gazdaság

Területi fókusz:

A tényleges tematikai fókusz a megyei ITP és a helyi városfejlesztési stratégiák tervezése során alakítható ki, a megyei városhálózati sajátosságok szerint:

- Megyeszékhelyek és megyei jogú városok
- Fejlődési tengelyek közép- és kisvárosai
- Megyei alközpontok (további járászékhely közép- és kisvárosok)
- Pest megyében a fővárosi agglomeráción kívül eső adminisztratív központok
- Várostérségi megközelítés lehetősége, város-vidék együttműködéssel

Főbb beavatkozási területek:

	<p>Az intézkedés a TOP Plusz 1. prioritás 5.1 egyedi célkitűzés szerinti tartalommal valósul meg az érintett városokban, az érintett város helyi tervezésével és bevonásával tervezett és megvalósított helyi városfejlesztés programok keretében. Az intézkedés lehetőséget biztosít az előző programidőszakban támogatásban részesített városi helyi akciócsoportok városfejlesztési tevékenységeinek támogatására is.</p> <p><i>Intézkedési tartalom, főbb beavatkozási tématerületek:</i> Az intézkedés az 1-3. prioritás beavatkozásait integráltan valósítja meg.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helyi gazdaságfejlesztés (TOP Plusz 1. prioritás, PO5) • Településfejlesztés, települési szolgáltatások (TOP Plusz 1. prioritás, PO5) • Helyi és térségi közszolgáltatások (TOP Plusz 1. prioritás, PO5) • Klímabarát intézkedések (TOP Plusz 2. prioritás, PO2) • Humán ESZA+ fejlesztések (TOP Plusz 3. prioritás, PO4)
<p>2.Prioritási tengely: Klímabarát megye</p>	<p>2. KLÍMABARÁT MEGYE</p> <p><i>Helyi, önkormányzati energetika: energiahatékonyság és megújuló energia-felhasználás</i></p> <p>Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten fontos a városokban, azonban a város-vidék együttműködés és a vidék szerepvállalása is fontos eredményeket hozhat. A beavatkozások keretében a többségi önkormányzati tulajdonú épületek, önkormányzati ingatlanok, infrastrukturális létesítmények, önkormányzati intézmények, a megyei önkormányzatok kisebbségi tulajdonában álló épületek, melyek tekintetében egyúttal az állam többségi tulajdonos energiahatékonyság-javítása és a megújuló energiaforrások részarány növelése, valamint a helyi alkalmazkodás megtervezésének és végrehajtásának támogatása történik meg. Fontos cél a körforgásos gazdaságra történő átállás lehetőségének kihasználása, a helyi közösségi kezdeményezések támogatása.</p> <p><i>Beavatkozási területek:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Többségi önkormányzati tulajdonú épületek, kisebbségi megyei önkormányzati és egyúttal többségi állami tulajdonban álló épületek energetikai korszerűsítésére és energiamegtakarításra irányuló beruházásai, ennek részeként hőszigetelés és nyílászárócsere, fűtési-hűtési és használati melegvíz-rendszerek korszerűsítése, épületek világítási rendszereinek korszerűsítése (pl. intelligens világítási rendszerek alkalmazása), okos hálózati és okos mérési rendszerek kialakítása,

	<p>zöldinfrastruktúra megoldásként zöldfal és zöldtető megvalósítása</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helyi hő- és hűtési igény, valamint villamostenergia-igény kielégítése, a decentralizált – helyi adottságoknak megfelelő – megújuló energiaforrás alapú, egyéni és közösségi szintű, a saját vagy nem saját célú, az energiaközösségek fogyasztásának kiváltását célzó energiatermelés és felhasználás ösztönzése, elsősorban nap, biomassza, geotermális, hőszivattyú alapú rendszerek alkalmazásával; • Geotermális energia hasznosításához kapcsolódó egyéb, az üvegházhatású gázok kibocsátás csökkentését elősegítő tevékenységek, a keletkező kisérgázok és metán komplex energetikai és környezetvédelmi célú hasznosítása; • Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv (SECAP) elkészítése, illetve az előző időszakban elkészült Önkormányzatok Fenntartható Energia Akcióprogramjaira (SEAP) épülő projektek, a programok megvalósítása energiahatékonysági tevékenységeken, megújuló energiaforrások fokozottabb alkalmazásán, valamint energetikai célú szemléletformálás tevékenységeken keresztül; • A beavatkozásokhoz kapcsolhatók szemléletformálási, disszeminációs, oktatási tevékenységek az energia- és klímatudatosság növelését, az energiahatékonysági fejlesztések és a megújuló energia felhasználás arányának növelését, valamint a zöldinfrastruktúra fejlesztését elősegítő tevékenységek bemutatása érdekében. <p><i>Helyi, önkormányzati energetika a fenntartható városfejlesztés keretében</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A fenti (helyi, önkormányzati energetika: energiahatékonyság és megújuló energia-felhasználás) beavatkozási tartalom a fenntartható városfejlesztésbe integráltan.
<p>3.Prioritás: Területi humán fejlesztések</p>	<p>3. TERÜLETI HUMÁN FEJLESZTÉSEK</p> <p>3.1. Megyei fejlesztések ESZA Plusz elemei</p> <p><i>Foglalkoztatási paktumok, helyi foglalkoztatás</i></p> <p>A beavatkozás – építve az előző programozási időszakban a TOP forrásaiból finanszírozott foglalkoztatási együttműködések tapasztalataira – támogatja a megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések a munkaerő-kereslet és kínálat megyei szintű összehangolása érdekében, kiemelten az országos átlagnál alacsonyabb foglalkoztatási szinttel rendelkező,</p>

kevésbé fejlett régiókban és megyékben.

Beavatkozási területek:

- Foglalkoztatási együttműködések (paktumok) támogatása, ezáltal a megyei koordinációs hozzáadott érték biztosítása. A már meglévő megyei foglalkoztatási együttműködések támogatása, Pest megyében új létrehozásának elősegítése, a megyei szintű foglalkoztatási stratégiák, akciótervek megvalósításával és a kormányhivatalok által a megyei szinten előzetesen meghatározott és szakpolitikai felelőssel egyeztetett célcsoport(ok) számára nyújtott aktív munkaerőpiaci eszközökkel az álláskereső munkához juttatása, szinergiában a helyi gazdaságfejlesztési beavatkozásokkal;
- Önkormányzatok helyi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó ESZA+ fejlesztései, elsődlegesen a térségi és települési felzárkózási fejlesztésekhez kapcsolódva.

Helyi közösségi és kulturális, helyi sport és szabadidős terek és szolgáltatások, valamint egészségügyi és szociális fejlesztések ESZA Plusz elemei

A beavatkozás lehetőséget ad a helyi társadalom összetartozásának erősítése és közvetetten a helyi gazdasági fellendülése érdekében a települési közösségi és kulturális terekhez kapcsolódó szolgáltatások és programok fejlesztésére, kínálatuk bővítésére, valamint a települési Helyi Esélyegyenlőségi Programok céljainak elérését segítő programok megvalósítására, ennek keretében helyi önkormányzati és civil tevékenységek támogatására, továbbá a megyei és térségi identitás erősítésére Megyei Esélyteremtő Paktumok megyei szolgáltatáshiányokra válaszoló intézkedéseinek megvalósítására.

Beavatkozási területek:

- Közösségi szerepvállalást támogató szolgáltatások és programok szervezése, lebonyolítása;
- Megye vagy járás területén lévő kulturális intézmények számára közösségi „placemaking”, közösségvezérelt szolgáltatások, eredmény-alapú tervezés és értékelés hazai modelljének kialakítása;
- Közösségi és kulturális terekben új szolgáltatások és programok szervezése, lebonyolítása; ennek keretében települési pajtaszínház program fejlesztése
- Fiatalok helyben maradását támogató programok szervezése, lebonyolítása, ifjúságot célzó tevékenységek, közösségfejlesztő és nem formális képzési programok megvalósítása
- Megyei, térségi identitás erősítése;
- Közösség és egészségfejlesztést célzó gyermek, diák és lakossági sport és testmozgás programok szervezése, lebonyolítása;
- Helyi Esélyegyenlőségi Programok céljainak elérését segítő programok szervezése, lebonyolítása;

- Megyei Esélyteremtő Paktumok megyei szolgáltatáshiányokra válaszoló intézkedéseinek megvalósítását támogató tevékenységek;
- Egészségügyi alapellátáshoz (TOP Plusz 1. prioritás) kapcsolódó helyi humán fejlesztések;
- Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások fejlesztéséhez (TOP Plusz 1. prioritás) kapcsolódó helyi humán fejlesztések;
- Egészségfejlesztési programok szervezése, lebonyolítása;
- Szemléletformáló tevékenységek, programok megvalósítása;
- Térségfejlesztési együttműködések támogatása.

3.2. Fenntartható városfejlesztés ESZA Plusz elemei

A beavatkozás lehetőséget ad a megyei integrált programokban kiválasztott városok számára ERFA és ESZA Plusz forrásokkal és komplex intézkedés tartalommal működő integrált városfejlesztési stratégiákon alapuló városfejlesztési programok tervezésére és megvalósítására.

Főbb beavatkozási területek:

- Helyi gazdaságfejlesztés, településfejlesztés, települési szolgáltatások, helyi és térségi közszolgáltatások beavatkozási területek szerinti ESZA Plusz tartalom,

Szociális célú város-rehabilitáció ESZA Plusz elemei:

A beavatkozás célja a szociális városrehabilitáció infrastruktúrafejlesztési elemeivel összhangban, azt kiegészítve a városi szövetbe ágyazott leszakadó, leszakadással veszélyeztetett városrészekben és a településtesttől elkülönült telepeken élők tekintetében a szegénység, a társadalmi és a munkaerő-piaci hátrányok újratermelődésének megállítása, valamint a közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek a megteremtése.

Beavatkozási területek:

- Alulról építkező társadalmi felzárkózást célzó tevékenységek, amelyek kiegészítik az alapellátásban biztosított szolgáltatásokat A fejlesztések az alapellátást nyújtó intézményekkel együttműködésben valósulnak meg;
- Amennyiben a leszakadás mértéke indokolja, a projektnek része kell, hogy legyen a jelenléten alapuló szociális munka, a nagyarányú hátrányos helyzetű népességgel rendelkező területek esetében kötelező jelleggel.

